

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU VILNIUJE ESANČIOJE PĖSČIŪJŲ POŽEMINĖJE PERĖJOJE

2016-12-30 Nr. (16)SN-202)SP-149

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (toliau – Tarnyba) 2016 m. lapkričio 15 d. gavo pareiškėjo (duomenys neskelbtini) (toliau – ir pareiškėjas) skundą dėl galimos diskriminacijos negalios pagrindu nepritaikant pėsčiųjų požeminės perėjos ties Pilaitės pr. 31, Vilniuje (toliau – perėja), žmonių su negalia reikmėms. Pasak pareiškėjo, požeminėje perėjoje įrengtas elektrinis keltuvas žmonėms su negalia yra nesaugus ir sudėtingas valdyti: mygtukai sunkiai spaudžiasi, todėl gali būti didelė problema silpnesnes rankas turintiems asmenims, taip pat labai sudėtinga suprasti, kaip valdomas keltuvas, nes nėra aiškiai ir suprantamai paaiškintos valdymo mygtukų funkcijos. Informacija apie keltuvo valdymą, kuri yra pateikta ant keltuvo ir pakabinta ant sienos prie keltuvo, pateikta per smulkiu šriftu ir nėra aiškiai matoma. Pati keltuvo platforma, ant kurios žmogus su negalia keltūsi, nėra saugi ir, tikėtina, per trumpa, jeigu ji būtų naudojama transportuoti kūdikį ar vaiką vežimėlyje. Pareiškėjų teigimu, keltuvas šiuo metu išvis neveikia. Skunde nurodoma, jog požeminėje perėjoje įrengtas pandusas yra labai status ir dėl to nesaugus.

Lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė (toliau – ir Kontrolierė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 25 str. 1 d., 2016 m. lapkričio 18 d. raštu Nr. (16)SN-202)S-933 „Dėl informacijos pateikimo“ bei 2016 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. (16)SN-202)S-1003 „Pakartotinai dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, prašydama informuoti:

1. Ar požeminė perėja įrengta laikantis visų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 317 „Dėl STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ patvirtinimo“ patvirtinto Statybos reglamento reikalavimų;

2. Ar galiojančių teisės aktų nustatyta tvarka požeminė perėja buvo pripažinta tinkama naudoti. Jei taip, paprašyta pateikti tai liudijančių dokumentų kopijas;

3. Ar požeminėje perėjoje įrengtas keltuvas ir jo valdymas yra sertifikuoti pagal galiojančius tarptautinius (CE ženklavimas) ir Lietuvos standartizacijos reikalavimus. Jei taip, paprašyta pateikti tai liudijančių dokumentų kopijas.

Taip pat paprašyta pateikti kitą su tyrimo esme susijusią reikšmingą informaciją.

2016 m. gruodžio 15 d. Kontrolierės sprendimu Nr. (16)SN-202)S-1008 „Dėl skundo tyrimo termino pratęsimo“, vadovaujantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 22 str., skundo tyrimo terminas pratęstas iki 2017 m. sausio 15 d.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento direktorius, 2016 m. gruodžio 20 d. rašte Nr. A51-96689/16(2.9.3.24-UK7) „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – raštas) nurodė, jog perėjos rekonstravimo projektas parengtas ir statybos leidimas išduotas 2008 m. gruodžio 1 d. Pagal 2008 metais galiojusią statybos leidimų išdavimo tvarką projektas buvo pateiktas Nuolatinei statybų komisijai, kurios sudėtyje buvo VšĮ „Aplinka visiems“ atstovai, kurie nepareiškė nepritarimo projektui.

Rašte nurodoma, kad perėjos rekonstravimo projektas parengtas vadovaujantis tuo metu galiojusiais teisės aktais, gauta teigiama projekto bendrosios ekspertizės akto išvada. Požeminis pėsčiųjų tunelis buvo pastatytas pradėjus urbanizuoti Pilaitės rajoną ir tiesiant Pilaitės prospektą. Dėl lėšų stokos pastatyta tik dalis gatvės, o požeminis tunelis užkonservuotas. Nutiesus trūkstantį Pilaitės prospekto dalį ir pradėjus vystyti gyvenamąją statybą šiaurinėje rajono dalyje, atsirado poreikis užbaigti perėją, t. y. rekonstruoti įėjimus (laiptus), pritaikant juos žmonių su negalia poreikiams. Vadovaujantis statybos techninių reikalavimų reglamento STR2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ (toliau – Statybos reglamentas) 42 p., projekte numatyti keltuvai. Keltuvai atitinka Europos Sąjungos standartus EN81/40, turi atitikties deklaracijas. Tuo pačiu informuojama, kad keltuvai šiuo metu perėjoje neveikia, nes yra sulaužyti vandalų. Miesto turtui padaryta didelė žala, nes keltuvai sulaužyti neremontuotini. Dėl šio vandalinio išpuolio Vilniaus miesto savivaldybės administracija kreipėsi į Vilniaus apskrities vyriausiąją policijos komisariatą, pradėtas ikiteisminis tyrimas. Dėl sulaužytų keltuvų perėja nėra pripažinta tinkama naudoti.

Rašte papildomai informuojama, kad planuojamas viešasis pirkimas požeminių perėjų keltuvų remontui ir priežiūrai, tuo pačiu įrengiant ir vaizdo stebėjimo kameras.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Tyrimo metu buvo nustatoma, ar dėl galimo perėjos projekto neatitikimo Statybos reglamento reikalavimams ir perėjos nepritaikymo žmonių su judėjimo negalia reikmėms nebuvo pažeisti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) 9 str. 1 d. a) p. bei Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. reikalavimai.

Konvencijos 9 str. 1 d. a) p. įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos Šalys, siekdamos, kad neįgalieji galėtų gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, imasi atitinkamų priemonių, kad užtikrintų neįgaliesiems lygiai su kitais asmenimis fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. Šios priemonės, kurios apima prieinamumo kliūčių ir trukdžių nustatymą ir pašalinimą, *inter alia* taikomos pastatams, keliams, transporto priemonėms ir kitokiems vidaus ir lauko objektams, įskaitant mokyklas, būstą, medicinos įstaigas ir darbo vietas.

Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. numatyta, jog, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Pabrėžtina, jog Statybos reglamento 26 p. įtvirtinta, jog miesto gatvės, tiltai, viadukai, sankryžos, automobilių stovėjimo aukštelės, perėjos, aikštės, takai ir kiti elementai turi būti suprojektuoti taip, kad jie nesudarytų kliūčių žmonėms su negalia.

2. Atliekant tyrimą nustatyta, jog perėjos rekonstravimo projektas parengtas vadovaujantis tuo metu galiojusiais teisės aktais, gauta teigiama projekto bendrosios ekspertizės akto išvada. Vadovaujantis Statybos reglamento 42 p., projekte numatyti keltuvai. Keltuvai atitiko Europos Sąjungos standartus EN81/40, turi atitikties deklaracijas.

Konstatuotina, jog perėjos rekonstravimo projektas parengtas ir statybos leidimas išduotas pagal galiojusią statybos leidimų išdavimo tvarką. Perėjos projektas buvo suderintas su Nuolatine statybų komisija, kurios sudėtyje buvo VšĮ „Aplinka visiems“ atstovai. Pagal patvirtintą projektą, perėjoje

buvo įrengti keltuvai asmenims su negalia, kurie atitinka Europos Sąjungos standartus EN81/40, turi atitiktis deklaracijas, t. y. Konvencijos 9 str. 1 d. a) p. bei Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. reikalavimų pažeidimai nenustatyti.

Pabrėžtina, jog šiuo metu dėl sulaužytų keltuvų perėja nėra pritaikyta asmenų su judėjimo negalia poreikiams, todėl nėra pripažinta tinkama naudoti. Trūkumams pašalinti perėjoje būtina įrengti naujus, Statybos reglamento reikalavimus atitinkančius keltuvus asmenims su judėjimo negalia. Šiuo metu planuojamas viešasis pirkimas naujų požeminių perėjų keltuvų remontui ir priežiūrai, tuo pačiu įrengiant ir vaizdo stebėjimo kameras.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 str., 15 str. bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 str. 4 p. ir 12 str. 2 d.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Baigti skundo Nr. (16)SN-202 tyrimą, nepasitvirtinus jame nurodytam pažeidimui dėl galimo perėjos projekto neatitikimo Statybos reglamente numatytiems reikalavimams dėl perėjos pritaikymo asmenų su judėjimo negalia poreikiams.

2. Kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją ir siūlyti neatidėliotinai spręsti klausimą dėl perėjos pritaikymo asmenų su judėjimo negalia poreikiams pagal Statybos reglamento reikalavimus, įsigyjant ir įrengiant joje naujus keltuvus.

3. Su sprendimu supažindinti pareiškėją, Vilniaus miesto savivaldybės administraciją.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė